

Edukacja seksualna osób z niepełnosprawnością intelektualną - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Edukacja seksualna osób z niepełnosprawnością intelektualną
Kod przedmiotu	05.9-WP-PSSM-ESNI
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	9
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Krzysztof Wąż, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przekazanie studentom wiedzy na temat seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, zdrowia seksualnego i prokreacyjnego, prawidłowości rozwoju psychoseksualnego, aktywności seksualnej i jej biologicznych, psychicznych, społecznych i etycznych uwarunkowań a także wiedzy z zakresu podstawowych zagadnień pedagogiki seksualnej. Kształtowanie właściwego stosunku do wspierania rozwoju psychoseksualnego wychowanka i podejmowania działań profilaktycznych.

Wymagania wstępne

-

Zakres tematyczny

Wykłady

Seksualność człowieka. Biologiczne, społeczne i kulturowe uwarunkowania aktywności seksualnej. **Zdrowie seksualne i prokreacyjne osób z niepełnosprawnością intelektualną.**

Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Socjalizacja seksualna, podstawowe agendy socjalizacji seksualnej i ich rola w przypadku osób niepełnosprawnych.

Obyczajowość seksualna.

Przedmiot, cele i zadania pedagogiki seksualnej. Wychowanie seksualne, socjalizacja seksualna, uświadamianie seksualne.

Edukacja seksualna dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Rozdźwięk pomiędzy potrzebami i realizacją.

Profilaktyka ryzykownych zachowań seksualnych. Program profilaktyki wczesnego rodzicielstwa oraz racjonalizowania decyzji prokreacyjnych jako przykład efektywnych rozwiązań w tym zakresie.

Ćwiczenia

Rola seksualności w społecznym funkcjonowaniu człowieka. Mity i stereotypy związane z seksualnością osób z niepełnosprawnością intelektualną. **Wpływ niepełnosprawności intelektualnej na rozwój psychoseksualny oraz aktywność seksualną.**

Płeć człowieka w wymiarze biologicznym, psychologicznym i społeczno-kulturowym. Wychowanie a role płciowe

Rozwój psychoseksualny człowieka. Seksualność człowieka w cyklu życia. Rozwój psychoseksualny dzieci. Dojrzewanie dziewcząt i chłopców, różnice w dojrzewaniu.

Problemy emocjonalne, opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne rodziców oraz opiekunów dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną wynikające z zaburzenia rozwoju psychoseksualnego oraz socjalizacji seksualnej.

Pojęcie normy w seksuologii; zaburzenia seksualne.

Zagadnienia przemocy seksualnej wobec osób dorosłych i dzieci, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością intelektualną – typy przemocy, objawy wykorzystywania, prawo a przemoc seksualna.

Zagadnienia masturbacji, przemocy seksualnej oraz antykoncepcji jako tematy edukacji seksualnej osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Metody kształcenia

Wykłady

wykład konwersatoryjny

Ćwiczenia

dyskusja, pogadanka heurystyczna, metoda projektów

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
E.11.W1. Student zna i rozumie: podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego; E.11.W3.Student zna i rozumie: psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; genezę niepełnosprawności intelektualnej; podstawy diagnostyki; psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej	• PS_W-03 • PS_W-08	• test z progami punktowymi; ocena prezentacji wybranego zagadnienia programowego w toku zajęć	• Wykład • Ćwiczenia
E.11.U1. Student potrafi: analizować podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, cele pedagogiki tych osób i jej zadania – ujęcie historyczne, koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; określać miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; definiować osobowość i kompetencje nauczyciela (wychowawcy); analizować i określać potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; uzasadniać rolę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną; charakteryzować rolę rodziny osoby z niepełnosprawnością i analizować oraz określać systemy wsparcia społecznego; E.11.U3. Student potrafi: analizować psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; prezentować kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; określać genezę niepełnosprawności intelektualnej; stosować podstawy diagnostyki; analizować i stosować psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; stosować wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej	• PS_U-04 • PS_U-08	• ocena sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów w toku zajęć; ocena zadana indywidualnego	• Ćwiczenia
E.1LT.K1. Student jest gotów do autorefleksji nad rozwojem zawodowym; E.1LT.K2. Student jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	• PS_K-01	• ocena sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów w toku zajęć; ocena zadana indywidualnego	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Wykłady z przedmiotu kończą się zaliczeniem z oceną. Metodą weryfikacji efektów kształcenia jest test z progami punktowymi.

Ćwiczenia

Ćwiczenia z przedmiotu kończą się zaliczeniem z oceną. Metodami weryfikacji efektów kształcenia są: ocena prezentacji wybranego zagadnienia programowego w toku zajęć – praca grupowa; ocena wykonania zadania indywidualnego – „Rola pedagoga we wspieraniu rozwoju psychoseksualnego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną”; ocena sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów w toku zajęć.

Ocena z przedmiotu

Końcowa ocena z przedmiotu to średnia arytmetyczna ocen z ćwiczeń i wykładów.

Literatura podstawowa

1. Bancroft J. (2011), *Seksualność człowieka*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław

2. Beisert M. (2006), *Rozwojowa norma seksuologiczna jako kryterium oceny zachowań seksualnych dzieci i młodzieży*, Dziecko Krzywdzone, nr 16
3. Beisert M. (red.), (2006), *Seksualność człowieka w cyklu życia*, (2006), WN PWN, Warszawa
4. Bieńko M., Izdebski Z., Wąż K. (2016), *Edukacja seksualna w polskiej szkole. Perspektywa uczniów i dyrektorów*, Warszawa
5. Fornalik I. (2013), *Jak edukować seksualnie osoby z niepełnosprawnością intelektualną? Poradnik dla specjalistów*, Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani, Warszawa
6. Grzelak J., (2006), *Profilaktyka ryzykownych zachowań seksualnych młodzieży. Aktualny stan badań i na świecie i w Polsce*, Wyd. Scholar, Warszawa
7. Izdebski Z., Niemiec T., Wąż K. (2011), *(Zbyt)młodzi rodzice*, Wydawnictwo TRIO, Warszawa
8. Izdebski Z. (2010), *Rozwój seksualny*, w: B. Woynarowska, A. Kowalewska, Z. Izdebski, K. Komosińska, *Biomedyczne podstawy kształcenia i wychowania*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa
9. Kijak R.J. (2009), *Seks i niepełnosprawność. Doświadczenia seksualne osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Impuls, Kraków
10. Kijak R.J. (2016), *Dorośli z głębszą niepełnosprawnością intelektualną jako partnerzy, małżonkowie i rodzice*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków
11. Kościelska M. (2004), *Niechciana seksualność: o ludzkich potrzebach osób niepełnosprawnych intelektualnie*, Jacek Santorski, Warszawa
12. Lew-Starowicz Z., Długolecka A. (2006), *Edukacja seksualna*, Świat Książki, Warszawa
13. Pankowska D. (2005), *Wychowanie a role płciowe*, GWP, Gdańsk
14. Ostrowska A. (2007), *O seksualności osób niepełnosprawnych*, GRAMOND, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa
15. Żyta A. (2013) *Małżeństwa i rodzicielstwo osób z niepełnosprawnością intelektualną – wyzwania współczesności*, Edukacja Dorosłych, nr 2

Literatura uzupełniająca

1. Beisert M. (2007), *Psychologia zaburzeń seksualnych*, w: *Psychologia kliniczna*, tom 2, red. H. Sęk, PWN, Warszawa
2. Fornalik I. (2013), *Dojrzewanie. Miłość. Seks. Poradnik dla rodziców osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani, Warszawa
3. Izdebski Z. (2005), *Postawy Polaków wobec seksualności osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie*, w: Głodkowska J., Giryński A. (red.), *Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną – uwalnianie od schematów i uprzedzeń*, APS, Warszawa
4. Izdebski Z. (2012), *Seksualność Polaków na początku XXI wieku. Studium badawcze*, Wyd. UJ, Kraków
5. Pospiszył K. (2008), *Przestępstwa seksualne*, PWN, Warszawa
6. Izdebski Z. (red.), (2008), *Zagrożenia okresu dorastania* (2008), Wyd. UZ, Zielona Góra
7. Wąż K. (red.), (2008), *Bądź odpowiedzialny. Wychowanie do odpowiedzialności i partnerstwa w rodzinie. Opis programu edukacyjnego i jego realizacji*, Wyd. UZ, Zielona Góra
8. *Standardy edukacji seksualnej w Europie. Podstawowe zalecenia dla decydentów oraz specjalistów zajmujących się edukacją i zdrowiem*, (2010), WHO, Wydawnictwo Czelej, Lublin.
9. Wojtasiński Z. (2012), *101 mitów o seksie*, Wyd. z/w, Warszawa
10. Wojtasik Ł. (2014), *Seksting wśród dzieci i młodzieży*, Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka, 13(2): 79–98.
11. Zielona-Jenek M., Chodecka A. (2010), *Jestem dziewczynką, jestem chłopcem. Jak wspomagać rozwój seksualny dziecka*, GWP, Gdańsk

Uwagi

-

Zmodyfikowane przez dr hab. Krzysztof Wąż, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 02-12-2019 10:22)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ